

รายวิชาประวัติศาสตร์

รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

พุทธบารมีแผ่ไพศาล

ครูผู้สอน ครูภากร อุปการแก้ว

ครูอาทิตย์ ศรีรุ่ง

เจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์

คำถามชวนคิด

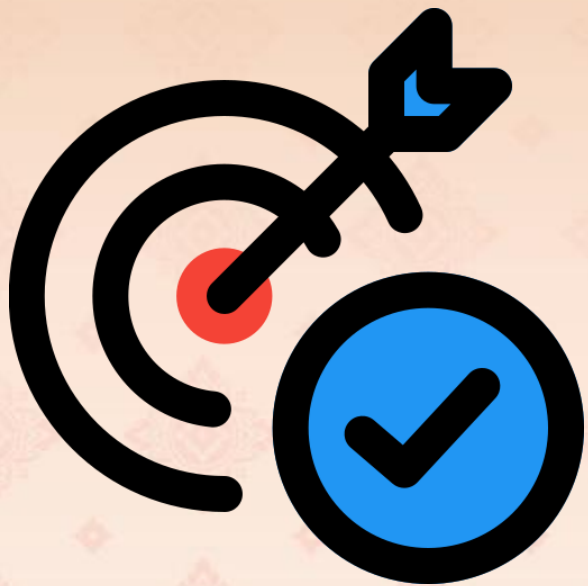
หากนักเรียนอยู่ในยุคสมัยสุขุขทัย
นักเรียนจะสร้างเจดีย์ทรงอย่างไรให้เหมาะสม
กับความเป็นสุขุขทัย

พุทธบารมีแผ่ไพศาล

จุดประสงค์การเรียนรู้

เราจะเรียนเรื่อง : พุทธบารมี

แผ่ไพศาล

เพื่อ : อธิบายลักษณะเด่นและ

จำแนกศิลปกรรมของสุโขทัยได้

คำถามชวนคิด

??

งานศิลปกรรม

คืออะไร

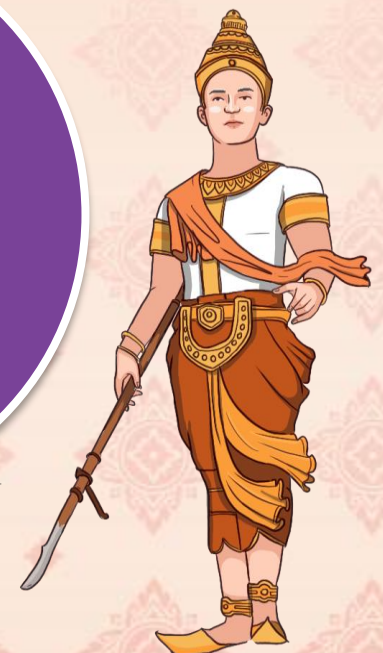
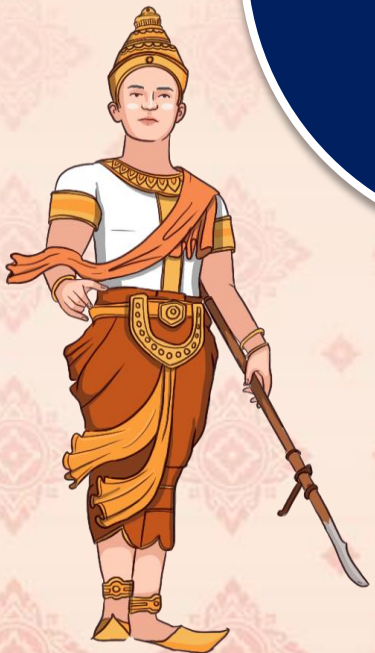
งานศิลปกรรม

สถาปัตยกรรม

จิตรกรรม

ประติมากรรม

วรรณกรรม

เจดีย์ทรงลังกา

ในสุโขทัย

มหายังคณะ

เจดีย์รุ้วนเวลิสายะ

เจดีย์ทรงลังกาในสุโขทัย

เจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์

พระอัฐารส

ในสุโขทัย

พระอัฐารสจากศรีลังกา

พระอัฐารสในสุโขทัย

จารึกพ่อขุนรามคำแหง ด้านที่ ๒

“.....เปื่องตะวันตกเมืองสุโขทัยนี้ มีอรัญญิก
พ่อขุนรามคำแหงกระทำโอยทาน (ให้ทาน)
แก่มหาเถรสังฆราชปราชญ์เรียนจบปิฎกไตร
หลวงกว่าปู่ครูทั้งหลายในเมืองนี้ทุกคน
ลูกแต่เมืองศรีธรรมราชมา
ในกลางอรัญญิกมีพิหารอันหนึ่ง
บนใหญ่สูงงามแก่กม
มี**พระอัฐาร**สอันหนึ่งลูกยืน ...”

คำถามชวนคิด

??

งานประติกรรมในสมัย
สุโขทัยมีความสำคัญอย่างไร

ความงดงามอ่อนช้อย
เส้นพระวรกายเป็นโค้ง
พระพักตร์รูปไข่ พระขนงโค้ง
สังฆาฏียาว ปลายแตกเป็นเขี้ยวตะขาบ

พระพุทธรูปศิลปะสุโขทัย

พระพุทธรูปสุโขทัยออกเป็น ๔ หมวด

๑

หมวดแรก

เป็นพระพุทธรูปที่มีอิทธิพลของศิลปะปาละ
ซึ่งรับผ่านมาจากอาณาจักรพุกามในประเทศพม่า
มีลักษณะพระพักตร์กลม พระโอษฐ์ยิ้ม
พระวรกายอวบอ้วน ชายสังฆาฏิสั้นอยู่เหนือ พระถัน

พระพุทธรูป ปูนปั้น

พบที่วัดพระพายหลวง

พระพุทธรูปสุโขทัยออกเป็น ๔ หมวด

๒ หมวดใหญ่

หมวดที่มีการสร้างอย่างแพร่หลาย ได้รับอิทธิพลในการสร้างจากศิลปะลังกา นิยมแสดงปางมารวิชัยมีความงดงามอ่อนช้อยเส้นพระวรกายเป็นโค้ง พระพักตร์รูปไข่ พระขนงโค้ง สันขาฉวยาว ปลายแตกเป็นเขี้ยวตะขาบ

พระพุทธรูปปางมารวิชัย

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ รามคำแหง

พระพุทธรูปสุโขทัยออกเป็น ๔ หมวด

๓

หมวดกำแพงเพชร

พบมากแถบเมืองกำแพงเพชร มีลักษณะคล้าย
หมวดใหญ่ แต่มีส่วนที่ต่างกัน ได้แก่
พระนลาฏ (หน้าผาก) กว้าง พระหนุเหลี่ยม
หมวดพระเกศาเล็กมาก พระรัศมีเป็นเปลวสูง

เคียรพระพุทธรูป

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร

๓

หมวดกำแพงเพชร

พระพุทธยืน

พระพุทธรูปปางมารวิชัย

พระพุทธรูปปางไสยาสน์

พระพุทธรูปสุโขทัยออกเป็น ๔ หมวด

๔

หมวดพระพุทธรชินราช

พระพุทธรูปสกุลช่างเมืองพิษณุโลก ซึ่งมีลักษณะที่ต่างจากหมวดใหญ่เล็กน้อยคือ พระพักตร์อวบอ้วนมากกว่า และที่สำคัญคือ การทำปลายนิ้วพระหัตถ์ทั้ง ๔ ยาวเสมอกัน ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของพระพุทธรูปในหมวดนี้

พระพุทธรชินราช

วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ พิษณุโลก

พระพุทธรูปนี้ฉันรู้จัก

พระพุทธรูปปางมารวิชัย

พระพุทธรูปศิลปะสุโขทัยหมวดใหญ่คือภาพใด

ก

ข

พระพุทธรูปปางมารวิชัย

๒

พระพุทธรูปศิลปะสุโขทัยคือภาพใด

ก

เศียรพระพุทธรูปหมวดก้ำแพงเพชร

ข

๓

พระพุทธรูปศิลปะสุโขทัยหมวดก้ำแพงเพชร
คือภาพใด

ก

ข

พระพุทธชินราช

๔

พระพุทธรูปศิลปะสุโขทัยคือภาพใด

อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

เจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์

เจดีย์ทรงลังกา

ชั้นปฏิบัติ

สรุปความรู้จากการศึกษาจาก

สื่อ powerpoint

เรื่อง : พุทธบารมีแผ่ไพศาล

ใบงานที่ ๗

เรื่อง : พุทธบารมีแผ่ไพศาล

คำชี้แจง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

- ๑ นักเรียนศึกษาสื่อ powerpoint
เรื่อง : พุทธบารมีแผ่ไพศาล
- ๒ นักเรียนทำใบงานที่ ๗
เรื่อง : พุทธบารมีแผ่ไพศาล

คำชี้แจงกิจกรรมครูปลายทาง

- ๑ ครูแจกใบงานให้นักเรียนศึกษา
และลงมือทำ
- ๒ ครูอ่านคำสั่งในใบงาน
- ๓ ครูเดินดูและให้ความช่วยเหลือ
ตามความเหมาะสม

ใบงานที่ ๗ เรื่อง พุทธบารมีแผ่ไพศาล
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พระมหากษัตริย์และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พุทธบารมีแผ่ไพศาล
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา สด๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ศิลปกรรมสมัยสุโขทัยและบันทึกลงใน
ตารางที่กำหนด

ชื่อ

ลักษณะเด่น

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ชื่อ

ลักษณะเด่น

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ใบงานที่ ๗

พุทธบารมีแผ่ไพศาล

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้

[illegible]

ใบงานที่ ๗

พุทธบารมีแผ่ไพศาล

ตอนที่ ๒

เฉลย

ใบงานที่ ๗ พุทธบารมีแผ่ไพศาล

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ศิลปกรรมสมัยสุโขทัยและบันทึกลงในตารางที่กำหนด

ชื่อ

.....พระอัฐจารส.....

ลักษณะเด่น

.....
พระพุทธรูป ยืนปางประทานอภัยขนาดใหญ่
.....
มีลักษณะอ่อนช้อย
.....
.....

เฉลย ใบงานที่ ๗ พุทธบารมีแผ่ไพศาล

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ศิลปกรรมสมัยสุโขทัยและบันทึกลงในตารางที่กำหนด

ชื่อ เจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์

ลักษณะเด่น

องค์เจดีย์ยอด

ด้านบนมีลักษณะคล้ายดอกบัวตูม

เฉลย

ใบงานที่ ๗ พุทธবারมีแผ่ไพศาล

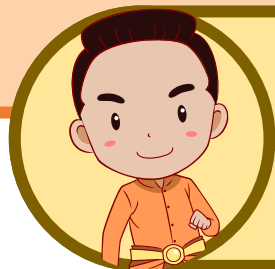
ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้

R (Reflexion)	C (Connect)	A (Applied)

สรุปบทเรียน

พุทธบารมีแม่ไพศาล

สรุปบทเรียน

การเข้ามาตั้งมั่นของพระพุทธศาสนาในสุโขทัยก่อให้เกิดงานศิลปกรรมเนื่องในพระพุทธศาสนาขึ้น คือพระพุทธรูป เจดีย์ วิหาร อุโบสถ เป็นต้นพระพุทธรูป ศิลปะสุโขทัยมีเอกลักษณ์โดดเด่นคือ มีความงดงามอ่อนช้อยเส้นพระวรกาย เป็นโค้ง พระพักตร์รูปไข่ พระขนงโก่ง สันขาฉวยาว ปลายแตกเป็นเขี้ยวตะขาบ ส่วนสถาปัตยกรรม เช่น เจดีย์ในศิลปะสุโขทัย ได้รับอิทธิพลทางศิลปะ ลังกาขอม และพม่า แต่เจดีย์ที่มีความเด่นชัดที่สุดของสุโขทัยคือ **เจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ (เจดีย์ทรงดอกบัวตูม)** และด้วยเอกลักษณ์เช่นนี้ สันนิษฐานได้ว่า หากมีเจดีย์ทรงนี้ตั้งอยู่ที่ใด แสดงว่าที่นั่นได้รับอิทธิพลศิลปะแบบสุโขทัย

บทเรียนครั้งต่อไป

รายวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

การขยายอำนาจของสุโขทัย

สามารถดาวน์โหลดข้อมูลได้ที่

<https://www.dltv.ac.th>

“ศิลปะ” ยืนยาว

ชีวิตสั้น ...ศิลป์ พีระศรี

